



Essunga kommun

Un 2026/126
2026-09-29
2026.680

SSA-PLAN

Samverkan Skola Arbetsliv i Essunga kommun

Dokumenttyp	Plan
Fastställd av	Utbildningsnämnden
	2026-09-22, § 58
Detta dokument gäller för	Utbildningsnämnden
Giltighetstid	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Chef utbildningssektor
Diarienummer	2026/126

Innehållsförteckning

Samverkan Skola Arbetsliv i Essunga kommun, SSA-plan	3
1 Bakgrund.....	3
2 Ansvarsfördelning	3
Huvudmannens ansvar.....	3
Rektors ansvar	4
Lärarens ansvar.....	4
Studie- och yrkesvägledares ansvar	4
Skolverkets allmänna råd om studie- och yrkesvägledning.....	5
Arbetslivet och Essunga Kommun.....	6
2 Syfte	6
3 Mål	6
4 Representanter i SSA-rådet.....	7
5 Utvärdering.....	8
6 Uppföljning/Utvärdering SSA-rådet.....	8
Bilaga 1	9
Aktivitetsplan 2026/2027 Förskoleklass till åk 9	9
Bilaga 2	10
Aktivitetsplan 2026/2027 Sektorsnivå.....	10

Samverkan Skola Arbetsliv i Essunga kommun, SSA-plan

1 Bakgrund

De kommunala förskolorna och grundskolorna i kommunen är kopplade till SSA-arbetet. Samarbetet innebär ett systematiskt, långsiktigt och återkommande samarbete mellan skola och arbetsliv där aktiviteter har fokus på arbetsliv, arbetsmarknad, utbildning och valkompetens.

Att göra val inför framtiden är en ständigt pågående process. Studie- och yrkesvägledning är en rättighet för eleven och skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag. Studie- och yrkesvägledningen är enligt styrdokumentet hela skolans ansvar och kan beskrivas i både vid och snäv bemärkelse. Vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval. Vägledning i snäv bemärkelse är den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal. Det innebär att all personal i skolan har ett ansvar att föra in arbetet med det vida perspektivet i undervisningen med olika aktiviteter mm.

Att bygga upp en "yrkesvalskompetens" hos varje elev tar tid och kan vara ett av de viktigaste incitamenten till att elever har god motivation i skolarbetet. Bred och tidig yrkesvalskompetens skapar en bra plattform för eleverna att skapa sig en bild av yrkesvägar som i sin tur skapar val för fortsatta studier av olika slag och nivå.

Skolans roll att främja elevers företagsamhet och entreprenöriella förmågor har stärkts i styrdokumentet, med tydligare krav på skolledare, lärare och studie- och yrkesvägledare. Skolverket understryker skolans uppdrag genom begreppen om- genom- för att barn och elever till exempel ska lära sig om arbetslivets villkor, genom studiebesök, prao med mera, för ett framtida arbetsliv.

2 Ansvarsfördelning

Huvudmannens ansvar

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 8. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper och erfarenheter om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisning på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev. Lag (2018:105) kap 10 §8a.

För elever som är mottagna i anpassad grundskola finns det redan i dag ett obligatoriskt inslag av prao genom de bestämmelser i skolförordningen som anger att utrymmet i timplanen för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen och för praktisk arbetslivsorientering.

Källor: 10 kapitlet 8 a § och 12 kapitlet 8 a § skollagen samt 10 kapitlet 6-8 § skolförordningen.

Huvudman konkretiserar vad de nationella målen för studie- och yrkesvägledning innebär för den egna verksamheten och vid beslut om organisation och resursfördelning säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning kan tillgodoses. Huvudmannen ansvarar för att upprätta SSA-plan och upprätta rutiner för utvärdering av den samt stödja utvecklingsprocessen för samverkan skola och arbetsliv i Essunga kommun.

Rektors ansvar

Rektor, ansvarar för att leda arbetet och fördela resurser på skolan. Hen ska möjliggöra samverkan mellan skola och arbetsliv, samt organisera den studie- och yrkesorienterande verksamheten. Ge lärare och studie- och yrkesvägledare möjlighet att samarbeta, så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning, bl. a. genom aktiviteter angivna i denna plan. (Lgr22, Lgra22)

Rektorn ska se till att:

det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. Se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och integrerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna, utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal
(Allmänna råd – 2013, Arbeta med studie och yrkesvägledning)

Lärarens ansvar

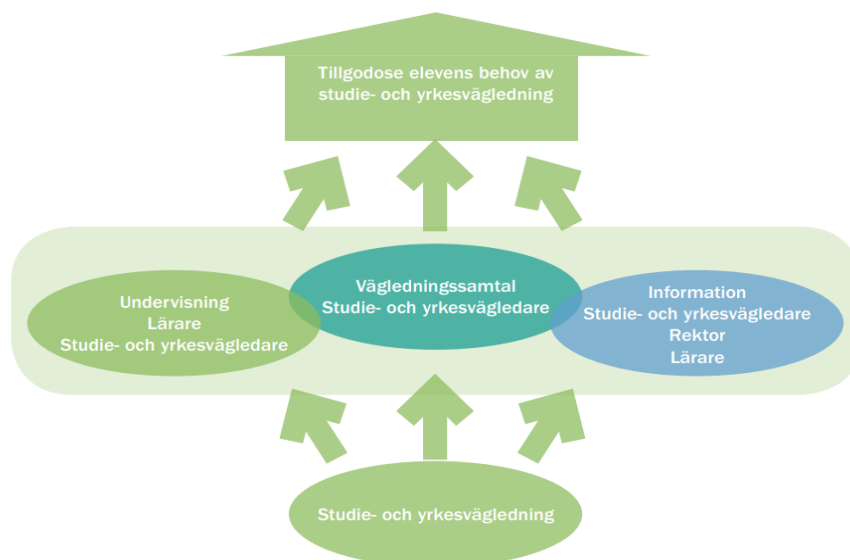
Lärare ansvarar för undervisning enligt läroplan och skollag. Där beskrivs hur alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med arbetslivet, som kan berika den lärande miljön, samt bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet, social och/eller kulturell bakgrund. En stor del av studie- och yrkesvägledningen ligger inom lärarens ansvarsområde och sker enligt de riktlinjer som finns inom ämnens kursplaner.
(Lgr22, Lgra22)

Studie- och yrkesvägledares ansvar

Studie- och yrkesvägledare (SYV) ansvarar för att informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen. De ska särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsvariation och vara stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.
(Lgr22, Lgra22, samt Skolverkets allmänna råd)

Skolverkets allmänna råd om studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer, utom förskolan och förskoleklassen, ha tillgång till personal med kompetens som kan tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning.



Under skoltiden behöver eleven utveckla kunskaper både om sig själv och om olika valalternativ. Eleven behöver också utveckla förmågan att väga samman personliga faktorer med valalternativen för att kunna göra väl underbyggda studie- och yrkesval. Dessutom behöver eleven ges möjlighet att utveckla färdigheter i att genomföra sina beslut. Det ställer krav på tillgänglig kompetens inom de olika delar som utgör studie- och yrkesvägledningen.

Behovet av studie- och yrkesvägledning kan summeras som att eleven, utifrån sina förutsättningar, ska

- bli medveten om sig själv,
- bli medveten om olika valalternativ, såsom olika utbildningar och yrken,
- bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen
- lära sig att fatta och genomföra beslut

(Skolverket, allmänna råd 2013)



Arbetslivet och Essunga Kommun

Som arbetsgivare och företagare i Essunga kommun bidrar och stödjer näringslivet SSA- planen genom god samverkan så som att ge möjligheter till prao, studiebesök med mera.

2 Syfte

Syftet med SSA-arbetet är att ge Essunga kommuns barn och elever valkompetens och bidra till ökad motivation för studier och framtida yrkesval. Med valkompetens menar vi att möjliggöra att eleverna gör välgrundade utbildnings- och yrkesval.

SSA-arbetet är ett bidrag till att stärka den strategiska kompetensförsörjningen i och omkring Essunga kommun. Arbetet sker alltså tillsammans för att företagen och kommunens sektorer ska få kompetenta medarbetare med rätt kompetens till rätt bransch även i framtiden. Dagens barn och elever är framtidens medarbetare och entreprenörer. Alla barn och ungdomar ska få kunskaper och erfarenheter om arbetslivets villkor och möjligheter, samt möjligheter att utveckla lust och motivation till fortsatt lärande och utveckling genom en tydlig koppling mellan utbildning och arbetsliv.

Det är viktigt att barn och elever blir inspirerade av arbetslivet i stort inklusive de möjligheter som finns vad gäller studie- och yrkesval.

3 Mål

Målet med SSA-arbetet är att alla barn och elever kontinuerligt under sin förskole-skoltid ska ges likvärdiga möjligheter att komma i kontakt med arbetslivet. Aktivitetsplanen beskriver den lägstanivå som alla barn och elever ska få ta del av.

- SSA-planen och arbetet kring planen skall vara likvärdig för alla barn och elever under sin skoltid.
- Möjliggör att barn och elever får en ökad kunskap om arbetslivet och vilka olika yrken och branscher som finns idag och i framtiden.
- SSA-planen skall vara ett stöd för hela skolans arbete.
- Öka förståelsen mellan arbetslivets aktörer och skolans uppdrag genom strukturerade kontaktytor.
- SSA-planen skall ingå i kommunens SKA-arbete (systematiska kvalitetsarbete) som följs upp, utvärderas, analyseras och utvecklas.
- Förebygga byten av gymnasieprogram och i förtid avslutade gymnasiestudier.

SSA-planens mål är att varje elev

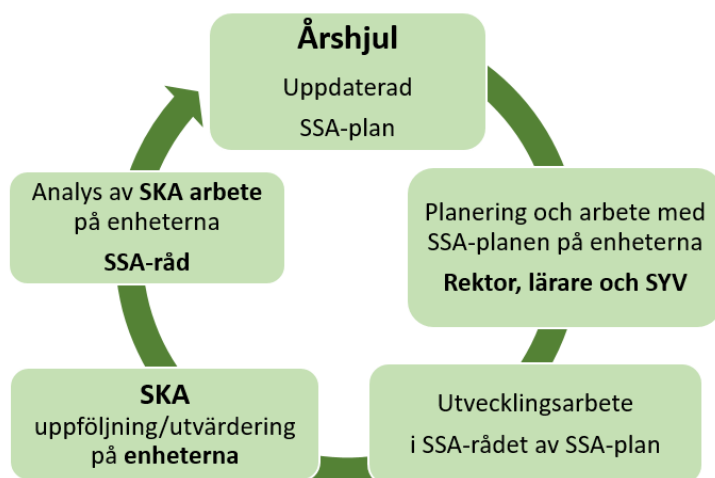
- utvecklar sin självkänedom och förmåga till studieplanering,
- medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha,
- att utveckla kreativitet och problemlösning i tidig ålder som kan omsättas i entreprenöriella förmågor som göra att ungdomar förverkligar idéer och drömmar.

4 Representanter i SSA-rådet

SSA-rådet träffas terminsvis. I detta råd ingår skolchef, verksamhetsutvecklare för pedagogisk verksamhet, rektor förskola, rektor F-6, rektor för 7-9, lärarrepresentant F-6 samt 7-9, studie- och yrkesvägledare, näringslivschef, representant från ung företagsamhet, samt representanter från näringslivet.

Planering och genomförande av aktiviteterna under året genomförs av olika arbetsgrupper.

5 Utvärdering



6 Uppföljning/Utvärdering SSA-rådet

För att få en uppdaterad och utvecklande plan skall SSA-rådet följa upp och utvärderar planen inför nästkommande läsår. På varje enhet sker en uppföljning terminsvis och i slutet på varje läsår sker en utvärdering och analys som utgör underlag för revidering alternativt upprättande av ny plan och/eller aktiviteter.

Bilaga 1

Aktivitetsplan 2026/2027 Förskoleklass till åk 9

Årskurs	Aktivitet	Ansvarig
Förskoleklass - åk 1	Intervjua personer i elevernas närhet om deras yrke. Eventuellt kombinera med ett besök/digitalt möte i klassen/gruppen. Rollekar kring olika yrken.	Lärare
Årskurs 2	"Yrkespromenad" i samhället och ta reda på vilka yrken/företag som existerar. Fråga personer i elevens närhet om vilket yrke de har, har haft, samt vad de vill jobba med i framtiden.	Lärare
Årskurs 3	"Mitt drömyrke" Sparbanken	Lärare
Årskurs 4	Besöka arbetsplatser fysiskt/ digitalt. Intervjua personer med olika yrken/arbetsuppgifter på arbetsplatsen. Reflektera kring vilka olika yrken/arbetsuppgifter som fanns på arbetsplatsen. Vilken utbildning och kompetens krävs för dessa yrken /arbetsuppgifter?	Lärare
Årskurs 5	Arbeta med likheter och olikheter inom den privata och offentliga sektorn. Det ekonomiska kretsloppet i samhället.	Lärare
Årskurs 6	Hur når jag "mitt drömyrke?" Koll (Sparbanken)	Lärare

Årskurs	Aktivitet	Ansvarig
Årskurs 7	Valkompetens genom bland annat självkännedom och könsroller/genusperspektiv. Information om gymnasieprogram.	SYV
Årskurs 7	Att belysa kopplingen mellan olika ämnen och arbetsliv. Lärare arbetar vidare inom klassens ram.	SYV lärare.
Årskurs 7	Olika yrkesambassadörer bokas in, information och inspiration i syfte att vidga perspektiv	SYV bokar upp yrkesambassadörer
Årskurs	Aktivitet	Ansvarig
Årskurs 8	Valkompetensövningar, info om gymnasiet, behörighet och betyg, inför prao, mm	SYV
Årskurs 8	Prao en vecka vårterminen	SYV, lärare
Årskurs 8	Utbildning i arbetsområde arbetsliv och arbetsmarknad	SO-lärare
Årskurs 8	Studiebesök industriföretag	SYV, lärare
Årskurs 8	Möjligheternas värld, Balthazar i Skövde	SYV, lärare
Årskurs 8	Olika yrkesambassadörer bokas in, information och inspiration i syfte att vidga perspektiv	SYV bokar upp yrkesambassadörer
Årskurs 8	Individuella vägledningssamtal utifrån behov	SYV
Årskurs	Aktivitet	Ansvarig
Årskurs 9	Återkommande besök av SYV i klassen, information om gymnasiet, valprocessen, mm	SYV
Årskurs 9	Informationsmöte för elever och föräldrar. Gymnasieskolor visar upp sitt utbud.	SYV
Årskurs 9	Koll (Sparbanken) Rusta elever kring egen framtida ekonomisk kunskap ex lån, räntor, försäkringar etc.	SYV, lärare, Sparbanken
Årskurs 9	Utbildning i arbetsområde arbetsliv och arbetsmarknad	SO-lärare
Årskurs 9	Individuella vägledningssamtal föra alla elever i åk 9. Ett möte på hösten och ett möte på våren.	SYV
Årskurs 9	Vid utvecklingssamtalet ht åk 9, tas frågan om gymnasieval, prao och framtid upp.	Lärare
Årskurs 9	Prao en vecka under höstterminen	SYV
Årskurs 9	Framtidskoll	UF Skaraborg, SYV, Sparbanken
Årskurs 9	Föredrag/inspiration/egenföretagande	SYV, näringslivssamordnare, företagarförening
Årskurs 9	Skriva CV, presentera sig, "föra sig", allmänna förmågor	SYV, lärare
Årskurs 9	Alla elever besöker gymnasieskolor	SYV, lärare
Årskurs 9	Besök på skolan från gymnasieskolor	SYV har kontakt med respektive gymnasieskola
Årskurs 9	Individuella besök utifrån behov på ett gymnasieprogram, "skuggning"	SYV

Bilaga 2

Aktivitetsplan 2026/2027 Sektorsnivå

Berörda	Aktivitet	Ansvarig
Lärare, rektorer, arbetslivets representanter	Halvdag kompetensutveckling med fokus på inspiration, likvärdighet för skolans personal och därefter elever i syfte att relationsskapa mellan verksamhetens lärare och arbetslivets representanter för ökad förståelse och kunnande.	Verksamhetsutvecklare, SYV, näringslivssamordnare
Skolchef, SYV, verksamhetsutvecklare, företagarföreningens styrelse	Besök i företagarföreningens styrelse där skolchef, SYV och verksamhetsutvecklare för dialog om SSA-planens utförande i praktiken samt tar höjd för gemensamma behov inom SSA framgent för Essunga kommun.	Skolchef